

ΜΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΜΕ ΤΟΝ Κ. ΓΟΥΝΑΡΟΠΟΥΛΟ

Σύμφωνα με τις νέες κατευθύνσεις της «Μουσικής Ζωής» που μέλλουν ομολογουμένως να εξυπηρετήσουν τόσο τις διανοούμενες τάξεις όσο και αυτές άκόμη εις λαϊκές μάζες, θελήσαμε να μεταδώσουμε μερικές του γνώμες για τη ζωγραφική, ενός πραγματικού «maitre» της τέχνης της παλέτας. — μ' ευρωπαϊκό δὲ ἤδη κύρος — τοῦ κ. Γ. Γουναρόπουλου. Ὁ ἀρτίστας αὐτός, ὅστις ἀπὸ δώδεκα

χρόνια εἶνε ἐγκατεστημένος στὸ Παρίσι (ὅπου καὶ τὸν ἐγνώρισα), κατάρθωσε μέσα σ' αὐτὸ τὸ διάστημα μετὰ τὴν ἐμφυτὴ ζωγραφικὴ του κλίσι, καὶ μετὰ τὸ μεγάλο του ταλέντο, νὰ ἐξελιχθῆ ἀπὸ τὸν ἀπλοῦν καὶ ἄγνωστον ἀκόμη τότε ἀπόφοιτον τοῦ ἐδῶ Πολυτεχνείου, εἰς τὸν θεωρούμενον σήμερα ἀπ' αὐτὴ τὴν παρισινὴ κριτικὴ ὡς ἕναν ἀπὸ τοὺς 7 ἢ 8 πρωτοπόρους ἐκπροσώπους τῆς σύγχρονης διεθνούς ζωγραφικῆς. Τὸ ἔργο του — μετὰ τὴν αἰθέρια ἰδανικότητα ποὺ χαρακτηρίζει γενικῶς τις συλλήψεις του, μετὰ τὴν φόρμα του τὴν καθαρῶς κλασσικὴ, καὶ πρὸ παντός μετὰ τὸν πανθομολογούμενον χρωματικὸ πλοῦτο τῆς παλέτας του ποὺ μᾶς θυμίζει (γιὰ νὰ μιλήσουμε μουσικῶς) τὸ πολυποικίλο πλούσιο χρῶμα τῆς ὀρχήστρας τοῦ Ρίμσκυ-Κορσακόφ — τὸ ἔργο του λέμε ποὺ ἦταν μέχρι τινὸς διαδομένο μονάχα στὴ Γαλλία (μὰ ἦταν λίγο κι' αὐτό;), ἀπασχόλησε ἐσχάτως καὶ γιὰ πρώτη φορὰ τὰ τεχνοκριτικὰ φύλλα τῆς Νέας Ὑόρκης, ἐνῶ πρὸ ἔτους, ἂν δὲν ἀπατώμαι, ὁ τύπος τῆς Μαδρίτης ἐδημοσίευσε ἐνθουσιώδεις κρίσεις ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνοῦ ἀρτίστα ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀγορᾶς δύο ἔργων του ἀπὸ τὸ ἰσπανικὸ κράτος ποὺ προωρίστηκαν γιὰ τὸ Μουσεῖο τῆς Βαρκελώνης.

Τὸν Γουναρόπουλο τὸν βρήκαμε στὸ νεώχτιστο ἐξοχικὸ του ἀτελιὲ παρὰ τὸ συνοικισμὸ «Κουπούνια». Συνηθίζει νὰ ἐρχεται στὴ γενέτειρά του θερινοὺς τρεῖς μῆνες — νοσταλγῶν ὡς φαίνεται τὸ καθάριο φῶς τῆς πατρίδας

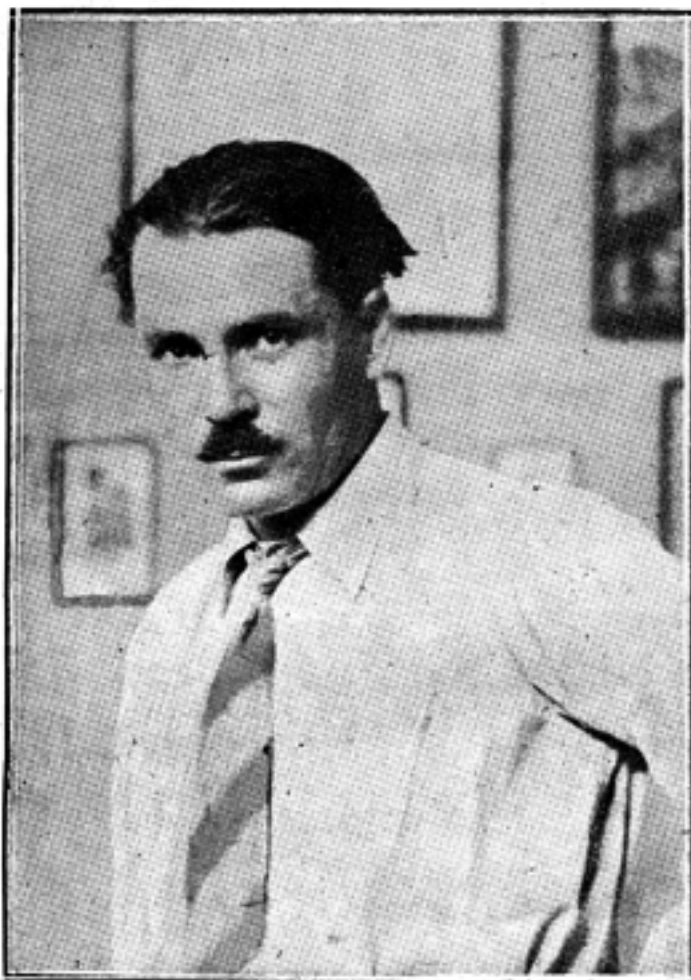
του — καὶ ὅπου μετὰ τὴν ὑποδειγματικὴ του ἐργατικότητά συνεχίζει τὸ ἔργο του ποὺ προορίζεται σχεδὸν ὀλόκληρο γιὰ τις παρισινὲς ἐκθέσεις.

Καθὼς εἶνε γνωστὸ ὅλες ἡ τέχνης μεταπολεμικῶς ἐξεδήλωσαν καινούργιες τάσεις τόσο ὡς τεχνολογία ὡς καὶ ὑπὸ ἔποψιν αἰσθητικῆς. Τις τάσεις αὐτὰς τῆς σύγχρονης, τῆς μοντέρνας ζωγραφικῆς (ἂν ἐξῆ ἀπὸ τὴ φαινομενικότητα ὑπάρχουν πραγματικὰ καινούργιες τάσεις),

ἠθέλαμε νὰ μάθουμε ἀπὸ τὸν παρεπιδημοῦντα στὴν πόλιν μας ἐξαιρετικὸ Ἑλληνοζωγράφο.

Ἐν πρώτοις μοῦ λέει, εἰς σχετικὴν ἐρώτησιν, γιὰ τὴ Τέχνη μου ἰσχύει ὅτι καὶ μετὰ τὴ δική σας. Δὲν ὑπάρχει παρὰ μία, ἡ καλὴ ζωγραφικὴ.

Αἱ διακρίσεις ποὺ τῆς κάνουν μετὰ τὸ νὰ λένε παλιὰ καὶ μοντέρνα, εἶνε κατὰ τὴ γνώμη μου ἀστοχες καὶ ἐπιπόλαιες, γιὰτὶ ἡ ἀληθινὴ Τέχνη, εἴτε Ζωγραφικὴ τὴ λένε, εἴτε Μουσικὴ, Ποίησι ἢ Γλυπτικὴ, θάχῃ μοιραία κι' ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ γνωρίσματα, δηλ. κάτι ἀπὸ τὸ παλιωμένο παρελθὸν καθὼς καὶ κάτι ἀπὸ τὸ σύγχρονο, τὸ καινούργιο. Θὰ εἶναι παλιὰ, διότι ὡς πραγματικὴ Τέχνη θὰ περιστρέφεται κι' αὐτὴ κατὰ βάθος γύρω ἀπὸ τὰ αἰώνια συναισθήματα τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς ποὺ μένουν πάντοτε καὶ σὲ ὅλους τοὺς καιροὺς τὰ ἴδια, καὶ

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ Κ. Γ. ΓΟΥΝΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

καινούργια διότι τὰ συναισθήματα αὐτὰ ποὺ γεννῶνται ἀπὸ τις διάφορες ἐντυπώσεις ποὺ δέχεται ὁ καλλιτέχνης ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου, θὰ ἔχουν κατ' ἀναπόφευκτη ἀνάγκη καὶ μὴ διάφορη καθαρῶς ἀτομικὴ ἐκδήλωσι (ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται γιὰ δουλικὴ μίμησιν) στὸν ἄλφα ἀπὸ τὸν βῆτα καλλιτέχνη. Στὸν ἕνα θὰ διαφέρῃ ὁ ρυθμὸς, στὸν ἄλλο ἡ σύνθεσις τοῦ χρώματος καὶ στὸν τρίτο πάλι κάτι τι ἄλλο.

Ἐχετε ὑπ' ὄψιν — ἐξακολουθεῖ νὰ μᾶς λέη — πῶς σὲ ὅλους τοὺς καλοὺς ζωγράφους τὰ ἀναλλοίωτα αὐτὰ συναι-

σθήματα βρίσκονται πάντοτε σὲ μιὰ ἰσορροπία διαρκῶς κινουμένη, ἄλλοτε μὲν ἤσυχα καὶ ἄλλοτε κατὰ τρόπον βίαιον, ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς, ὡς καὶ τῆς ἰδιοσυγκρασίας τοῦ ζωγράφου. Ἡ διαφορετικὴ αὐτὴ κίνησις τοῦ ἐσωτερικοῦ μας κόσμου δημιουργεῖ στὸν καλὸ ζωγράφο τὴν ἀνάγκη νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὸν συνηθισμένον τρόπο τοῦ αἰσθάνεσθαι καὶ νὰ προσανατολισθῇ σὲ ἄλλον σύμφωνον μὲ τὴν ἰδιόρρυθμὸν κίνησι τῶν συναισθημάτων του.

Ὡστε μονάχα ἀπὸ τὸν ἰδιόρρυθμον παλμὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ μας κόσμου γεννιέται τὸ καινούργιον μέσα στὴ Τέχνη;

Ἀκριβῶς Ἡ μοντέρνα Ζωγραφικὴ ἀρχίζει, καθὼς ξαναεῖπα, ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ἀρχίζει καὶ μιὰ κάποια ἰδιόρρυθμία στὴ κίνησι τῶν συναισθημάτων μας. Καὶ ἡ ἰδιόρρυθμία αὐτὴ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ, εἶνε ἀπαραίτητη, γιὰτι ἄλλοιῶς ἡ ζωγραφικὴ (καθὼς καὶ κάθε ἄλλη Τέχνη) παύει πλέον νὰ εἶναι δημιουργικὴ καὶ ξεπέφτει στὸ ἐπίπεδο τῆς δουλικῆς μιμήσεως.

Ἄλλ' ἔλατε, τί ἄλλο συμβαίνει στοὺς κακοὺς ζωγράφους; Μήπως κί' αὐτῶν ἡ Τέχνη δὲν κλείνει τὸν ἴδιον συναισθηματικὸν κόσμον; Μήπως καὶ σ' αὐτοὺς ἡ Ζωὴ δὲν χαράζει τίς ἴδιες ἐντυπώσεις, δὲν μεταγίγχει τὰ ἴδια αἰσθήματα ὅπως καὶ στοὺς μεγάλους ζωγράφους; Γιατί τότε τὸ ἔργον τους νὰ ὑστερῇ; Διότι ἀκριβῶς τοὺς λείπει ὁ ἰδιόρρυθμος παλμὸς ποὺ θὰ τοὺς ἐπέτρεπε νὰ ἐκδηλώσουν τὰ συναισθήματά τους κατὰ ἕναν τρόπο καινούργιον καὶ μὲ δικὰ τους τεχνικὰ μέσα, ἐνῶ τῶρα ἐλλείπει αὐτοῦ

μεταβάλλονται σὲ ἀπλοὺς μιμητὰς τῶν ἄλλων. Στοὺς κακοὺς ζωγράφους ἡ κίνησις αὐτὴ, ὡς μὴ ἔχουσα τίποτε τὸ προσωπικόν, σταματᾷ κατ' οὐσίαν καὶ ἀπονεκρύνεται. Ἄλλ' ἀπ' ἐδῶ, σ' αὐτὸ τὸ μοιραῖον σταμάτημα, πρέπει ν' ἀναζητήσουμε τὴν ἀφορμὴν γεννήσεως κάθε καινούργιας Τέχνης.

Ἄλλὰ τί θέλετε μ' αὐτὸ νὰ πῆτε; Μήπως ἀράγε ὅτι πρέπει νὰ πεθάνῃ ἡ μιὰ τέχνη γιὰ νὰ γεννηθῇ ἡ ἄλλη;

Ἡ ἔκφρασις σας—μου ἀπαντᾷ—εἶνε ἴσως ὑπερβολικὴ, ἀλλ' ἡ οὐσία εἶνε ὅτι ἡ ἀδράνεια αὐτὴ τοῦ ἐσωτερικοῦ μας κόσμου προκαλεῖ μιὰν ἀντίδρασι ποὺ τείνει εἰς τὸ νὰ ζωντανέψῃ καὶ πάλι τὰ διαρκῶς κινούμενα συναισθήματα τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Ἔτσι ἐβγήκαν καὶ ἡ διάφορες Σχολές.

Ὁ θάνατος (ἀφοῦ σὰς ἀρέσει ἡ λέξις) τοῦ ρομαντισμοῦ γέννησε τὸ ρεαλισμόν, καὶ αὐτοῦ πάλι τὸ τέλος ἀνέδειξε τὸν ἱμπρεσσιονισμόν. Ὁ ζωγράφος ἀφοῦ (ἔτιω καὶ κάπως σύντομα) ἀπέδειξε μὲ ὁμολογουμένως ψυχογονικὴν ἐμβρίθεια ὅτι ἄδικα διαχωρίζουν τὴν Τέχνην μὲ ἐκζητημένους χαρακτηρισμοὺς, συνεπλήρωσε τέλος τίς σκέψεις του μὲ μιὰν ἀκόμη ὅτι, παρ' ὅλες τίς ἐκζητήσεις, παρ' ὅλες τίς τεχνικὰς διαφορὰς, ἡ Τέχνη ὡς θεῖον ὄργανον ποὺ ἡ φύσις ἐβαλε στὴ διάθεσιν τοῦ ἀνθρώπου, θὰ μείνῃ κατὰ βάθος καὶ αἰώνια μιὰ καὶ ἀδιαίρετη, γιὰτι ἕνας καὶ ἀδικίρετος εἶνε καὶ ὁ σκοπὸς ὅπου ἀποβλέπει, ἡ Ἀλήθεια.